

Matti Henttunen
Ahkiomaantie 11
96300 Rovaniemi
0405096020
matti.henttunen@kunnes.fi

SELVITYSPYYNTÖ

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ
VALTIONEUVOSTO
Metsähallitus

Tiedoksi: Enontekiön kunta / Enontekiön yrittäjät ry / Lapin yrittäjät ry /
Lapin liitto / Lapin kansanedustajat.

Asia: Käsivarren Suurtuntureiden kansallispuistohanke

Olemme saaneet viime aikoina lukea ja kuulla eri uutisoinneissa suunnitteilla olevasta Käsivarren Suurtuntureiden kansallispuistohankkeesta. Kyseistä hanketta on ehdottanut Saanan luonnonystävät - Luomus ry, jonka esityksen vastaisen adressin on ylivoimainen enemmistö allekirjoittanut Kilpisjärven kylän väestöstä huolenaan olemassaolonsa ja elantonsa sekä eri elinkeinojen yhdenvertaisuus.

Käsivarren suurtunturit on yksi neljästä uudesta kansallispuistoehdotuksesta, jotka vihreä ympäristöministeri Ville Niinistö on valinnut jatkovalmisteluun. Tässä perusteet selvityspyynnölleni.

Vaadin ympäristöministeriöltä selvitystä seuraavista asiaan liittyvistä seikoista:

1. Miten ympäristöministeriö on ottanut huomioon alueen asukkaiden kannanotot, mielipiteet sekä mahdollisen tuen tai tuen puuttumisen tälle Luomus Ry:n ehdottamalle suorastaan vastuuttomalle hankkeelle. Kysymyksessä on kuitenkin alueen asukkaille erittäin merkittävästä päätöksestä minkä ympäristöministeriö on laittanut nyt vireille. Päätöksellä ollaan vaikuttamassa alueen ihmisten tulevaisuuteen sekä elinkeinonharjoittamisen mahdollisuuksiin heidän omalla asuinalueella. Alueella vallitsee tämänjohdosta täysi epävarmuus ja elinkeinojen kehittäminen on pysähtynyt.

On erittäin huolestuttavaa jos ympäristöministeriö pohjaa kyseisen ratkaisunsa asiassa ilman paikallisen väestön suuren enemmistön tukea tai heidän perusteellista kuulemista asiassa.

Enontekiön kunnanjohtaja Mikko Kärnän ja Enontekiön yrittäjät ry:n puheenjohtaja Pasi Iksen mielestä kyseiseltä hankkeelta puuttuu paikallinen tuki täydellisesti. Se on selviö, kun kunta ja yrittäjät ovat irtisanoutuneet hankkeesta kokonaan ja vastustavat sitä yksiselitteisesti. Nämä tahot ovat alueen parhaita asiantuntijoita.

Kansallispuistohanke toteutuessaan tekisi matkailuelinkeinon harjoittamisen alueella mahdottomaksi. Puhumattakaan alueen elinkeinojen kehittämismahdollisuuksista tulevaisuudessa. Elinkeino alueella perustuu tällä hetkellä puhtaasti matkailuun. Hanke on ristiriidassa hallituksen kasvua ja työllisyyttä koskevien hankkeiden ja linjausten kanssa.

Tähänastinen valmistelu ei täytä korkeatasoisen lainvalmistelun peruslähtökohtaa: ensin selvitetään lakiesityksen kaikki kielteiset vaikutukset. Jos niiden todetaan olevan ylivoimaisia, jatkovalmistelusta luovutaan. Mitään kielteisten vaikutusten arviointia ei ole tehty. Siten tämäkin valmistelu johtaa vain talouden kehityksen ja hallinnan kannalta onnettomaan ratkaisuun vailla kenenkään vastuuta, ellei asian valmistelussa siirrytä todellisten vaikutusten arviointiin.

2. Pyydän ympäristöministeriöltä selvitystä kansallispuistohankkeella saavutettavista suojelullisista hyödyistä mitä tällä hankkeella mahdollisesti saavutettaisiin. Hanke ei ole ollut Naturan edellyttämä hanke, kun sitä ei ole esitetty siinä yhteydessä. Naturaa koskevien kahden direktiivin mukaan kaikki maan tärkeimmät suojelualueet on pitänyt esittää tärkeysjärjestyksessä jo tuolloin. Sellaisesta hankkeesta ei ole kysymys. Mikään väestön suojelu ei sitä vaadi, päin vastoin. Silti ministeriö ei ole ryhtynyt toimiin Käsivarren porojen ylilaiduntamisen aiheuttamiin vakaviin tuhoihin. Metsähallitus on epäonnistunut alueella jo nyt pahoin elinkeinojen tasapuolisen kehittämisen ja yhdenvertaisen kohtelun vaatimuksissa. Jälki on järkyttävää alkuperäisen lappalais- ja muun väestön kannalta.
3. Käsivarren alueen maanomistusasiat sekä maankäyttöoikeudet ovat olleet myös tapetilla jo vuosikymmeniä. Onko ympäristöministeriö selvittänyt kyseisen kansallispuistoalueen maanomistusasiat perusteellisesti ennen kansallispuistohankkeen vireillepanoa? Valtio suunnittelee hanketta, jonka alueella se ei ole esittänyt kirjallisia tai muita saantotodistuksia omistuksistaan. Ajatus valtiosta alkuperäisenä omistajana on järjetön, sillä kuka valtion edustajana olisi asuttanut ja käyttänyt alueita toistuvasti, mikä luo omistuksen alueisiin. Tämä vaatimus nousee esille täysin yksiselitteisenä vaatimuksena alkuperäiskansayleissopimuksen käsittelyn yhteydessä.

4. Kansallispuistohankkeen maa-alueet nykytiedon perusteella kuuluvat Metsähallitukselle. Pyydän ympäristöministeriöltä selvitystä niistä asiakirjoista joiden perusteella Metsähallitus katsoo hallitsevansa Käsivarren alueitaan. Valtion vastaukseksi ei riitä kriittisesti säädettyyn rekisterimerkintöjä koskevaan lakiin viittaaminen. Selvityksen pitää täyttää näytön vaatimukset ja antaa mahdollisuus vastanäyttöön sekä valtion oikeuden kiistämiseen. Tämä tulee joka tapauksessa ajankohtaiseksi ehdotetun kansallispuistolain päätöksenteon yhteydessä.

Edellä esitetyn perusteella pyydän ympäristöministeriöltä selvitystä Käsivarren Suurtuntureiden kansallispuistohankkeen valmisteluun vaikuttavista seikoista yksityiskohtaisine peusteluineen.

Palautteenne asiassa pyydän toimittamaan sähköisesti osoitteeseen matti.henttunen@kunnes.fi .

Jään odottamaan kiireellistä vastaustanne tässä meille lappilaisille ja Käsivarren alueen ihmisille elintärkeässä asiassa.

Rovaniemellä 26.4.2013

Yhteistyöterveisin

Matti Henttunen
Rovaniemen kaupunginvaltuutettu
Lapin liiton valtuutettu
Rovaniemen seurakunnan kirkkovaltuutettu
Yrittäjä